

P 5 Bladet

Nr 2/2001 årg 7

Kunglig hovleverantör

Föreningen P 5 med sin Pbv 301 blev
Kunglig "hovleverantör"

när Kung Carl XVI Gustav
överlämnade ny fana till I 19

Ordförande har ordet

Återigen har vi genomfört en sommar med öppet hus. Antalet besökare har stigit med ca 10 %. Fordonsparken har utökats något men vi är trots utökade ytor fortfarande trångbodda. Med största sannolikhet tvingas vi lämna nuvarande lokaler inom Trångforsområdet den 1 oktober 2002. Ännu syns ingen lösning på detta, för föreningen, så stora problem.

Under hösten har vi deltagit i diverse spännande evenemang. I augusti fick vi förmånen att transportera Hans Majestät Konungen från MDN stab till I 19. Detta i samband med fanöverlämningar vid regementet.

PBV 301 valdes eftersom den vagnen tjänstgjorde på PKAS (Pansartruppernas Kadett- och Aspirantskola) den tid som Konungen genomförde sin militära utbildning inom armen.

I oktober deltog vi i Pansarbataljonens besökshelg med materielförevisning och parad på kaserngården.

Nästa år verkar alla bataljoner ha sin besökshelg vid samma tidpunkt. Det är bra. Vår förhoppning är att det genomförs i september så att vi kan paradera genom Boden vid samma tillfälle utan halkrisk.

Inom Boden Turism Ekonomisk Förening samarbetar vi nu i

kommunen syftande till att utveckla besöksfrekvensen vid bland annat vår förening.

Jag är från den 1 oktober pensionär. Detta innebär att jag från årsmötet kommer att avgå som ordförande. Detta beslut grundar sig på att jag anser att föreningens ordförande bör vara yrkesofficer, med full insyn i Försvarmaktens verksamhet, för att bäst kunna bevaka föreningens intressen. Jag har dock sagt ja till fortsatt arbete inom styrelsen.

Ake Nyman

Ordförande

Glöm Inte!

Betala in din medlemsavgift i tid!

Påminnelser kostar onödigt porto och merarbete.

Medlemsavgiften är inför 2002 fortfarande låga 30:-/ år och person.

Rannsaka ditt samvete. Tillhör du "slirarna" som behöver flera påminnelser?

Sätt in medlemsavgiften till

FÖRENINGEN P 5

148397-3

PS! Du får gärna värva nya medlemmar!

Ju fler vi blir desto starkare står vi gentemot den i många stycken ovissa framtiden.

P 5 Bladet

P 5 Bladet är vår medlemstidning som utges med två nummer per år. Utgivningstiden är normalt juni och december månad.

REDAKTION:
Föreningen P 5
Eilert Gezelius
I 19/G 9
Box 9105
961 19 Boden
Tel 0921/68656
Tel hem 0921/13478
E-mail
eilertgezelius@hotmail.com
Skicka gärna in bilder och
texter till vår tidning. Ni får
bilderna i retur!

Redaktören har ordet:

Det sjunger på sista versen! Inte för Föreningen P 5, men väl för undertecknad. Den 24 maj 2002 genomför jag min sista tjänstgöringsdag vid regementet och kommer därefter att vara tjänstledig plus semestrad året ut. Det har runnit mycket vatten i Luleälven sedan jag klev in som beväring på I 19 1968. Symptomatiskt nog hinner jag även vara med om att sluta på I 19, trots flera namnändringar. Med andra ord var jag med före "snestreckets" tid, I 19/P 5 och MekB 19 tiden. Den sistnämnda beteckningen trodde många civilister var någon verkstadsdel på Bil&Traktor. Jag har varit sekreterare sedan vi bildade interimsstyrelse i Föreningen P 5 1994 och före det kan man säga att vi jobbade lite i lönnedom med verksamheten. Den 19 maj 1994 satte upp ett anslag om intressemöte för att bilda föreningen. Ett protokoll därifrån visar att 32 man anlände kl 13.00. Åke Nyman valdes enhälligt till ordförande, Kurt Lindström till vice, Anders Möller till kassör, jag till sekreterare och ledamöter blev Jonas Larsson och Christer Bengtsson. Idag bara sju år senare har vi **508 betalande medlemmar**. Smaka på siffran en gång till. Föreningen P 5 är 508 man stark. Visst är väl det en utveckling, som går stick i stäv med hur försvarsmakten krympt under samma tid!

ÅRSMÖTE FÖRENINGEN P 5

*Genomförs den 23 februari 2002 kl 15.00
Plats Ex-huset på I 19*

Efter årsmötesförhandlingarna fortsätter vi med enklare förtäring av mat och dryck inom mässrörelsen på I 19.

**ALLA MEDLEMMAR HÄLSAS HJÄRTLIGT
VÄLKOMNA TILL ÅRSMÖTET!**

Anmäl dig senast 18/2-02 till antingen Eilert Gezelius, Bondevägen 1, 961 39 Boden. Tel jobbet 0921/68656 eller hem 0921/13478. Eller via E-mail till eilertgezelius@hotmail.com.

Eller till Anders Möller, Trollvägen 39, 961 93 Boden. Tel 0921/480130. Eller Jonas Larsson, Trollvägen 3, 961 93 Boden Tel 0921/480002

Vårt största uppdrag hitintills!

När hans majestät, kung Carl XVI Gustav besökte Boden och I 19 för att överlämna en ny regementsfana. Blev det Föreningen P 5, som fick det storstilade uppdraget att transportera konungen i ett av sina fordon. Förre MB, numera kungens stabschef, generalen Curt Sjöo hade uttryckliga önskemål, att kungen skulle transporteras i en Pbv 301. Han visste att en sådan fanns vid Föreningen P 5 och att kungen gjort en del av sin militära tjänst just på detta stridsfordon.

Besättningen som gjorde det. Från vänster Anders Möller, Jonas Larsson och Patrik Knutsson. Längst bak ser vi Magnus Qvist.

Hallå, hör ni om motorn går? Anders Möller fick förhöjd puls ett par gånger.

ben där general Jan Frank och hans personal tog emot i strilande regn. Kungen gjorde en rundtur inne på staben och under tiden körde vagnen fram utanför staben. Grabbarna såg mer än spända ut, när de blev utfrågade av den samlade lokalpressen. Kungens livvakter, som var lika utmärkande som en naken man i kyrkan, stod en bit vid sidan om för att hålla koll på läget. Jag gick fram till en av dem

Föreningens Pbv 301 är ursprungligen det vrak som en gång stod utanför övnings- och vårdhallen på P 5: s garageområde. Den var i ett miserabelt skick för sju-åtta år sedan, men har sedan dess renoverats till vad den är idag. Lite extra kontroller genomfördes av besättningen Anders Möller, Jonas Larsson och Magnus Qvist kvällarna innan. Vår ordförande var mer än byxis timmen innan körningen när jag träffade honom utanför I 19.

- Jag har kollat planen, den har bara en svag länk. Det är vår transport av kungen från militärstaben till I 19. Tänk dig om styrväxeln pajar, så kungen måste gå, vilken skandal. Därefter tog han sin tillflykt medels cykel in

Här är kungen under framryckning mot I 19: s kanslihus. Med sig i vagnen har han militärområdeschefen, general Jan Frank. För den sistnämnde var det nog jungfruturen, medan kungen åkt Pbv 301 under sin militärtjänstgöring.

på kaserngården till den VIP-läkare som satts upp.

Kungen kom aningen efter utsatt tid till militärområdessta-

och frågade. - Den här transporten måste ju ni säpofolk gilla? Först såg han ut som ett kryss, därefter som ett kryss till, led-

Att ett kungabesök kan gå fort illustrerar den här bilden. Det var med raska steg han passerade trupp och befäl på sin korta Bodenvisit.

ningen in i örat var lika grov som skarvsladden till min elsvets. - Va menaru? Ja, säkrare transportfordon får ni väl leta efter, det är ju ett stridsfordon han åker i, försökte jag skoja. - Aharu! Sedan var diskussionen slut.

När det började brännas för transport tyckte jag att föraren Anders Möller skulle starta igång vagnen. Det hade ju sett ut om inte Pbv: n skulle starta för den "långa" färden. Det tog en gods stund "morrande" innan avgasröken välde ut och på något sätt verkade det som om till

Här kommer hans majestät kungen med fasta steg för ilastning av Pbv 301. Till höger om kungen ser vi general Jan Frank.

Patrik Knutsson tar emot kungen och hjälper honom in i Pbv: n. Vagnen kommer nog att döpas om efter denna transport.

och med skägget på Magnus Qvist slappnade av. Jonas Larsson, som måste ha haft en blad-rakhyvel någonstans på föreningen, såg ovanligt slät ut på kinderna. Kanske var det för kungens skull, eller också var han rädd att Säpo skulle ta honom för någon gerillasoldat från "inre långtbortistan". Patrik Knutsson var väl den minst darrige, i tju-sig båtmössa och tidsenlig klädsel tog han emot kungen och lotasade honom in i vagnen. Anders Möller utstrålade inte något mer stressat intryck än i vanliga fall, tolka det hur ni vill.

Hans uppgift var kristallklar. Kör rakt fram, sväng höger, rakt fram, sväng vänster, rakt fram, stopp! Dessutom i mindre än gåfart och med trafikreglerad korsning. Körningen blev perfekt. Inget haveri, ingen skandal. Snyggt och prydligt kunde kungen levereras till kanslihuset på I 19 där Göran Höglund tog emot för att inleda akt två i kungens besök. Pbv besättningen körde tillbaka vagnen till fören- ingens lokaler, där den parkerade inomhus och kommer väl att döpas om från det halvt ärevör-

Uppgiften är löst. Kungen har säkert och utan missöden transporterats fram till I 19; s kanslihus där Göran Höglund tar över och pekar ut riktningen för fas två i hans besök.

diga "Pebban" till något annat. Vagnen är ju konungslig nu mer, det är förstås något vi är mycket glada över i hela Föreningen P 5. Vi har haft många speciella uppdrag undedr årens lopp. Ronny Eriksson ville i en scen att vi skulle köra över en Fiat 600 med stridsvagn. Även då satt Möller bakom spakarna. I sin andra TV-serie körde vi med Bandvagn m/48 och själv fick jag bli ersättare för Evert Ljus-

berg i en scen. Som tur var bara snett från sidan och bakifrån. Jag har svårt att se någon likhet med honom när jag rakar mig om kvällen. En av KP-bilarna har använts i en tredje TV-serie ni får se nästa nästa år. Producenten ville ha med en "insektsliknande bil" och valet föll på föreningens KP-bil. Underhandlingar har tagits upp att vi åter skall lufta Bandvagn m/48 vid inspelningen av TV-filmen "Fjäll-

desperadon". En händelse där en tokig norrman sysselsatta polisen på svensk sida innan han kunde avväpnas. Vi får återkomma med förhandstips när de två sistnämnda skall visas, så ni har chansen att se våra fordon.

Förutom detta har vi kört Bosse Parnevik genom stan på en Ikv 103. Vi har transporterat VIP-folk både hit och dit vid olika arrangemang. Även motsatsen, en hel del PIV-folk (står för **P**opulaset **I** Vagn) har fått sig en åktur. Men den sista körningen är nog vårt största uppdrag hitintills. Att få sköta kungens transport när han besökte Boden. Vi skickar ett särskilt till tack till general Curt Sjöo för att han kommer ihåg den förening som startades medan han var MB i Övre Norra. Han är dessutom en riktig bilfantast med i princip alla Volvos veteranbilar, som han själv renoverat till perfekt skick.

**Text&Foto
Eilert Gezelius**

Nytt vykort!

När föreningen var ny och i sin linda tog jag ett foto som sedan trycktes upp till vykort. Då var inte fordonsparken större än att man kunde ställa sig på en liten höjd och fota allt. I våras bestämde vi oss för att göra ett nytt vykort.

Nu hade vagnparken ökat så att jag var tvungen att låna brandförsvarets stegbil för att komma 24 meter upp i luften. Tala om expansion på några år! Växer vi så här kommer jag att behöva helikopter om några år för att få överblick på bredden. Det finns bara ett ord, Imponerande!"

Vykortet kan ni köpa i föreningslokalen vid Gamla Tygstation. Välkomna !

Eilert Gezelius

Besöksfrekvensen ökar

Sannerligen har vår förening fått en ökad bredd på besöksfrekvensen. Större grupper dugar lika tätt som höstregnet varit i år. Det är med jämna mellanrum, som Anders Möller, Åke Nyman, Patrik Borgström med flera får kränga på sig guideuniformen och lotsa folk runt. Ett intressant besök under vårvintern var när Pansarvärnsklubben dök upp. Gamle bekantingen och regementsbrodern Lars Pihl var i högsta grad inblandad och fick sig en rundtur i en föreningen som senaste året växt så det knakar. Alla grupper vi haft på besök blir imponerade av mångfalden

och att verksamheten bedrivs på ideell basis med ett kärngäng. De blir även imponerade över den klass vi håller på fordonen och många höjer på ögonbrynen då vi berättar att de är i kördugligt skick. Det är som bekant lättare att bygga ett museum med statiska fordon, där oftast bara ett tomt skal står uppställt. Att ha fordonen i kördugligt skick kostar på många natters skruvjobb på fritid och semester. Vi kommer naturligtvis att hålla öppet hus för större grupper även i fortsättningen. Ni som vill göra en något annorlunda dag för anställda. Hör av er till Föreningen P 5.

Känns han igen längst till vänster. Lars Pihl som karriärväxlat och nu finns på Hägglunds.

Infanteristridsfordon 914

Vagnen togs fram i ett provexemplar i forna Sovjetunionen 1964.

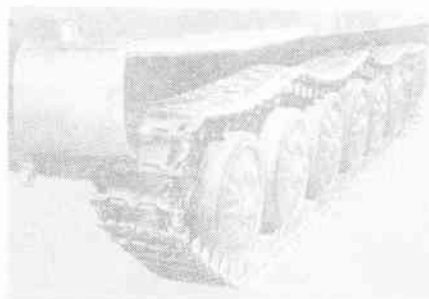
TEKNISK DATA

Vikt	14½ ton
Besättning	2 + 8 strids soldater
Måttuppgifter.....	
Längd	7140 mm
Bredd	2880 mm
Höjd	2660 mm

Beväpning: 1 st 73 mm kanon med 40 skott. 3 st kulsprutor med kaliber 7:62 och totalt 4000 skott samt en Pv-robot Maljutka (lillen) och fyra raketer. Pansarskyddet klarade gevärskalibrig eld.

Motoreffekt	140 hkr
Maxhastighet	65 km/tim
Räckvidd landsväg	70 mil
Maxhastighet över vatten	10 km/tim.

Basen var amfibiestridsvagn PT-76. Kraftaggregatet satt baktill på vänster sida. På högra sidan fanns en utgång för strids soldaterna. Motorn var en vätskekyld diesel och mekanisk transmission. Tornet var rörligt med elmekanisk transmission.

Ett oväntat besök

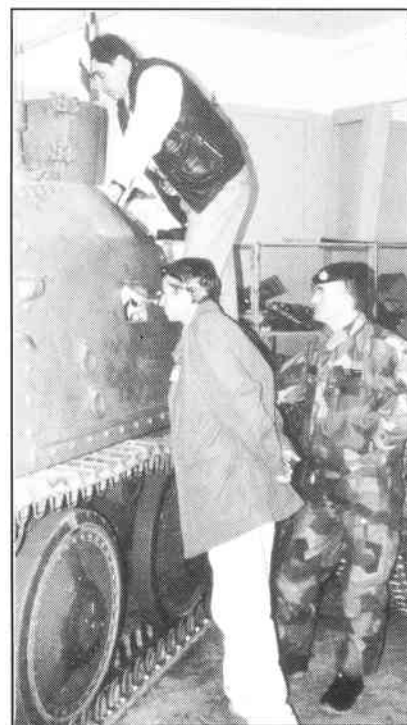

Här ser vi den glada ryska besättningen från Iljushin-planet. I mitten i främsta ledet ser vi Sergey Shtukin, som fick agera tolk för sina landsmän. Han behärskade engelska alldeles utomordentligt. Anders Möller i svensk uniform var den som fick guida runt ryssarna.

Ett i mina tycken oväntat besök fick Föreningen P 5 i samband med slutövningen i år. Det var den ryska besättningen på det stora transportflygplanet Iljushin, som gjorde en mellanlandning i våra lokaler. För den som undrar kan jag meddela följande - Jodå vi hade kaffet klart!

Mycket har man fått stått ut med sedan furirgraden syddes på under slutet av 1960-talet. Då var det inte liksom något snack om vart fienden kommer ifrån. Han kom nästan alltid från öster och i undantagsfall norrifrån. Vi skriver nu 2001 i almanackan och jag är fortfarande kvar i försvarsmaktens kläder. Hade någon i slutet av 60-talet, 70-talet eller 80-talet sagt, att jag anno 2001 skulle sätta på kaffe och bjuda ryssar på drycken, skulle jag skickat honom till dåvarande Piteå 5:5 gamla stormavdelningen på dårhuset. Under 90-

talet däremot började så stora saker hända i både vår egen och andra världar, att det inte skulle kännas lika utopiskt. Vem glömer väl när vi hade en rysk T 55 stridsvagn uppställd utanför kanslihuset på dåvarande I 19/P 5. Även en sådan tanka hade varit utopisk när jag började i yrket och nu har man kommit så långt, att jag kokade kaffe för att bjuda en hel grupp officerare från Ryssland. Ja herregud vilken scenförändring och jag undrar lite ostört om dagens unga befälens kan föreställa sig vilken omställning man gått igenom. Ni

Och vad hittar vi väl här tycks Sergey tänka och tittar in i Saven

Den här ordonnans-MC av märket HD är likt undertecknad av rysk härkomst. Den tjänstgjorde under andra världskriget i Moskva och var de 31 av den enorma mängd krigsmateriel USA skickade till Sovjet. Den tilldrog sig naturligtvis stort intresse av våra ryska gäster.

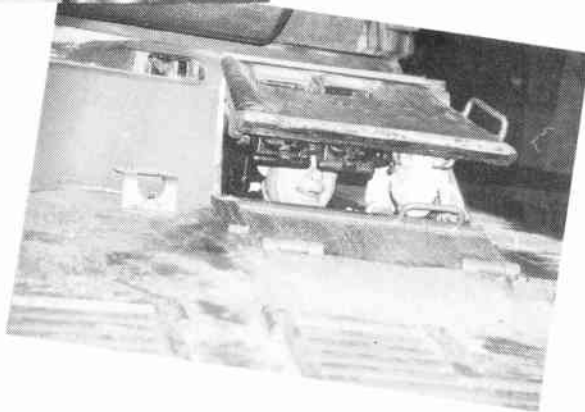
får inte missförstå mig, jag har inget emot ryssar. Mina egna släktanor härstammar från trakterna av Petersburg, när en rysk hantverkare kom till Sverige och bosatte sig här. Men det var i början av 1300-talet, så det torde vara urvattnat vid det här laget. Det jag idag finner så anmärkningsvärt med denna världsomvandling har naturligtvis sina rötter i den skolning vi fick på 60-talet. Då var det liksom ingen

omskrivning om vem fienden var. Det pratades i klartext från högre befäl om de röda jävlarna så man förleddes tro det var någon indianstam. Med facit i hand kan jag erkänna att de lyckades utomordentligt väl, att piska i oss vad ryssarna stod för och hur de betedde sig. Man kunde inte ens gå ut på Ex-fältet för den minsta övning utan att tala om för soldaten. - Läget är följande, fienden kommer österifrån och

har med sina främsta delar nått i höjd med Kalix. Vi kan vänta oss ryska spaningssoldater i terrängen om cirka en timme! Repetera läget, Svensson!

Så där fortsatte det under hela 70 och 80-talet. Varje befäl fick kvittera ut en bok som hette "Handbok stormakten". Den enda stormakt man koncentrerade sig på var förstås forna Sovjetunionen medan den amerikanska flimrade förbi tämligen obemärkt. Och så sitter man här anno 2001 och serverar kaffe till den forna fienden! Det känns omvälvande och misstänksamheten vill inte riktigt släppa. Men efter några minuter upptäcker man att det är som att fika med vem som helst. Det är bara språkbarriären som skiljer oss åt. Vad hinner man uppleva här näst? Eller snarare vad hinner ni yngre uppleva under er yrkesverksamma tid. Vem vet vilka ni fikar med efter dryga 30 år i yrket...Bin Ladin måhända?

**Text&Foto
Eilert Gezelius**

Bandhaubits 2 S5

Serietillverkad bandhaubits från forna Sovjetunionen som togs fram 1979. Den har ingått i sovjetarméns beväpning

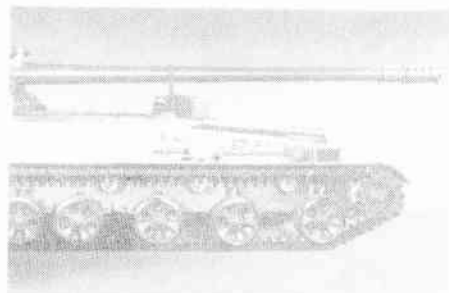
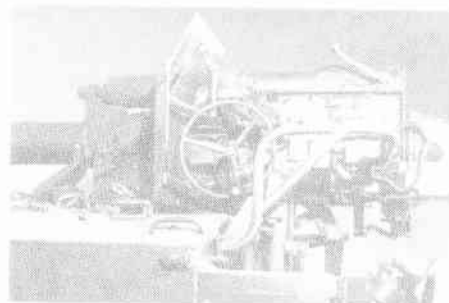
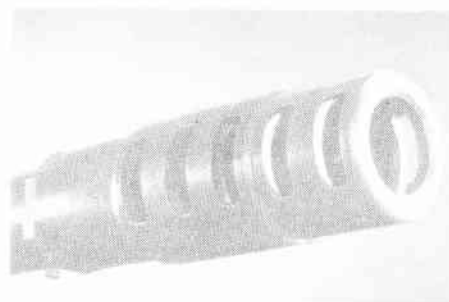
TEKNISK DATA

Vikt	28 ton
Besättning	5 man
Måttuppgifter.....	
Längd	8330 mm
Bredd	5250 mm
Höjd	2760 mm

Beväpning: 1st 152 mm kanon med 30 skott. 1 st ksp kaliber 7:62 med 1500 skott. Vidare utrustad med en handdriven antistridsvagnsgranatkastare med 5 skott. Pansarskyddet klarar gevärskalibrig eld.

Motoreffekt	520 hkr
Maxhastighet	63 km/tim
Räckvidd landsväg	50 mil
Maxdjup för vattenhinder	105 cm

Styr och motorfunktioner i vagnens främre del. Kanonen belägen i ett slutet torn av valsad pansarplåt. Den var även utrustad för hermetisering av besättningen samt ventilationsfilteranordning.

PONTIAC I STÅL- LET FÖR PUCH

Eller historien om hur förenin-
gens Stefan Janze hoppade över
flera år av sitt liv. Struntade i
moppe-tiden och gick direkt till
fyrhjulingar.

Att vara biltokig från unga år
känner jag igen. När jag själv debute-
rade som bilförare gick jag i klass 1.
Jag fick en kudde under rumpen, se-
dan släppte min morbror iväg mig
med en Austin A 30 på markerna i
Hamptjärns Moran. Det gick bra i en
halvtimme, men plötsligt lyckades jag
krocka med den enda befintliga
telefonstolpen på tomten, där nu
Fagottvägen i "Hampis" drar fram.
Inte särskilt långt från den platsen bor
idag Stefan Janze på I 19 och förstås
medlem i vår förening, där han ofta är
flitigt engagerad i körupdrag. Redan
när han gick i klass 8 inköpte han en
Pontiac Tempest, som han dessutom
har kvar än idag. Det var andra grejer
det än den tvåtakts-Saab jag gjorde
skogsvägarna kring "Hampis" osäkra
med i ungefär samma ålder.

Till den här lilla redaktionens
mycket stora glädje dök det upp ett
exemplar av tidningen BilSport från
1980. Och vem fanns med där på två
helsidor om inte Stefan Janze under
beteckningen "Holger". Varför just
Holger undrade jag?

- Jag jobbade extra på en bilverk-
stad där ägaren aldrig kunde uttala mitt
namn riktigt. Plötsligt sa han bara,
för svårt hädanefter heter du Holger!
Punkt slut. Vi får i texten veta att Ste-
fan körde moppe på landet redan som
11-åring. Jag känner igen syndromet
och kan bara understryka vikten av att
välja uppväxtmiljö! Sedan tröttnade
han på detta och när kompisarna bör-
jade prata om trimcylindrar till sina
moppar funderade Stefan mer i vilken
kamaxel han skulle stoppa in i pon-
tiacken. Stefan "Holger" Janze hade
med andra ord redan bränt av sig

- Det har kommit 1

Samtal mellan två femtonåringar:

— Tjena Holger!
— Tjena!
— Varva ja köpi?
— Nä!
— Femdånhalvstårens cylindrar
till Dakota, så nu får farsan å
snuten jag en me radar! Jäla
va viktigt! Ärliga grejer älskar!
Grabben va döblös! — Lick gre-
jarna för 75 spänn! Nu jävlar
ska ja dra tillin Burres Zundopp
så tanken lossnar, alltså!
— Jaha!
— Hur ere för dej då?
— Ja, har fått kammen till 282
an. Ska måla motorrummet nu
å sänka ned den i veckan. Men
dersena fick ja ju fästa veckan
så Jaha, skaru till parken på
freda?
— Nä, ska va i Öhrmans garage
hela helgen därman ska starta
Novan. Ässå måste ja spara,
ha tänkt skicka efter en ny tur-
bin till bilen!
— Vi häls!
— Ja, hej!

■ ■ ■ Det handlar om Holger.
När Holger, eller Stefan Janze
som han egentligen heter, var 13
år hade han ingen moppe. Han
hade haft några på "landet" vid
11 års ålder, men adressen för des-
sa fordon avtog från till dess ål-

Den skulle byggas under 4 år
och sedan stå färdig den dag han
fylde 18.

Billig som en moppe

■ En dröm! Naturligtvis måste
den ju vara billig, som en moppe
ungefär! Och att hitta en jänkare
till detta pris är lika lätt som att
övertyga mamma om att man in-
te druck ol på klassfester! Fast man
sov över hos kompiserna, sedan
kom hem med rödsprängda ögon
och stinkande läkerol.

Men en dag! Där stod ju bilen!
Okej, det var ju lite jobb på den
första, men han man 4 år på sig så
skall det nog ordna sig.

En Pontiac Tempest -61.

Den var rusig. Dock hade den i
utgåvan uppdaterad blivit befordrad
med V8 och bakaxel från Chev-
rolet. Den böjde mellanaxeln ha-
de naturligtvis försvunnit. Men i

övrige... tja, han man 4 år på sig
så!

Holger var bland de första
medlemmarna i ständens nybil-
dade SHRA-klubb. Där träffade
han många likasinnade bröder.
De flesta var mycket äldre, men
väst fick han följa med till de-
ras garage och se på när de sku-
vade i sina bilar.

— Holger! håll i här!
vrid den uppåt nu... tack!

Bodde i garaget

■ Varje kväll och helg tillbring-
ades i något garage för att se och
lära. Ved härligt sällskap var. Lika
härligt som när nya nummer av
Hot Rod Magazine kom till Pres-
byrån, fast nu på riktigt. Holger
var med övriga, lysnade, sig
och hjälpte till. Kompisarna
hjälpde tillbaka.

— Holger! ge mig trettonts
hysla!... tack!

Holger sparade och levde
snällt. Ställan sågs han på de jäm-
nårigas fester och danser. Vanligtvis
var det att se honom hänga i ga-
ragen med de 10 år äldre killarna.
Sparade pengar gick till mo-
torer, köbgr, gasare, kam, föl-
gar, däck, ratt och mycket, myck-
et mera.

Sina "gamla" kompisar, dom
med samma affischer men med
moppar, träffade han bara i
plugget numera.

— Holger, skaru me till Kia
på fest ikväll?

— Nä, ska porta topparna.

— Öhh?

Russade hem från skolan varje
dag för att sätta händerna i det
enda han hade tankarna för!

"Projekt: färdigställande med
pappa tre månader före 18-års-
dagen!"

Holger hussade en 4-dörrars
Tempest som bogserades hem för

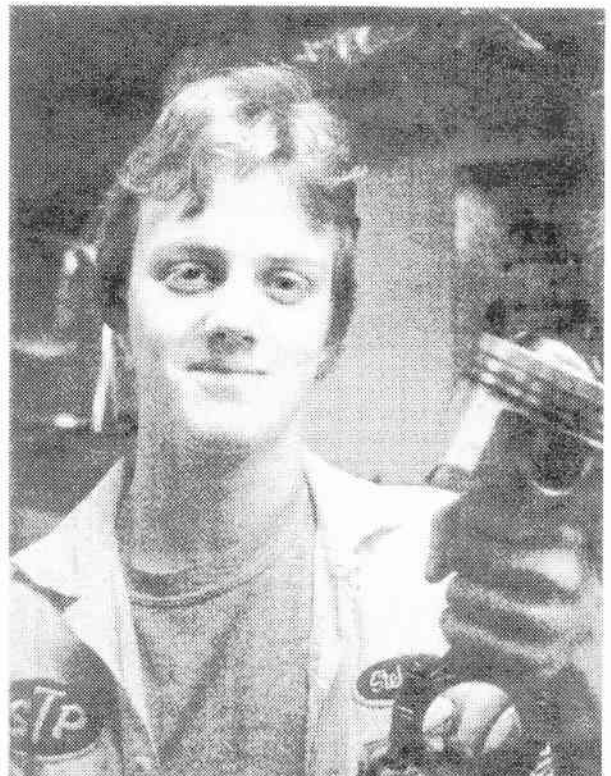
Ataden kompisarna tjuvtrimmade
moppar tillbringade Holger varje
kväll och helg i garaget.

dem var inne för laglig framfart.
Holger hoppade över 3-4 år
och började med bil direkt.
Amerikanare förstås! Hattonen
hade aldrig blivit av om inte kil-
len hade haft förändrade föräld-
rar. Och tillgång till garage.

Som 14-åring hade Holger,
kört alla hans äldre, hela nummer
aprebrerat med affischer av chop-
pers, dragsters och hot rods.
Kompisarna jagade moppar runt
stan, snart skulle de ju fylla ma-
giska 15. En del hade redan mop-
par som stod färdigputsade och
väntade på att ägaren skulle nå
detta mål.

Men Holger hade redan
"bränt av" sig moppe-febern och
gick i andra tankar. Han hade re-
dan bestämt sig — jag vill
bygga en bil en jänkare!

14

moppe-febern och ställt in siktet på
riktigt bullrande "jänkare". Projektet
var långsiktigt. Under fyra år slipade,
putsade, skruvade Stefan i sin bil för
att få allt klart till körkortsåldern. Hans
dröm på fyra hjul var en Pontiac Tem-
pest årsmodell 1961.

- Den var risig, men hade i ett
tidigare ägarled blivit uppdaterad
med en V-8 motor och bakaxeln från
en Cheva. Varje helg och kväll tillbring-
ade han i något garage för att både
se och lära. Han var med överallt och
hjälpste till och fick hjälp tillbaka. Han
sparade och gnetade, jobbade extra
och lät varenda spänn gå till kolvar,

förgasare, kamaxel och mycket mera.
Hans gamla "moppe-kompisar" träf-
fade han sällan och när de undrade om
Stefan skulle komma på party till nå-
gon "brutta" en kväll fick de oftast til-
svar. - Nej det går inte i kväll, jag skal
porta in topparna på Tempesten, ocl
då avsåg han inte att lyssna på sånga-
ren i bandet Europe, Joey Tempest.
Garaget hemma var snart överfyllt til-
bredden och all ledig tid användes til-
att bygga vidare på ögonstenen.

Bilen blev precis färdig till en
Hot Rod show som SHRA-Umeå ar-
rangerade. Utställningen blev en succé
och äntligen fick kompisarna veta var

ill vår kännedom...

att bli ett reservdelslager. Huv, skärmar, front och sånt kan vara bra att ha

Skruvade sig inte tröth

■ Åren gick och i Holgers garage blev det allt trängre med pryglar. Föräldrarna trodde en gång att sonen skulle skruva sig trötte på skrotbilen som de tog hem för att få nyst i huset, men ack, det blev precis tvärtom! Men mitt i all bråte av motorblock, vevaxlar, växelsidor, huvvar, fölgar odyll, började nu något riktigt fint ta form, en streetracer som gott och väl skulle bli färdig till körkorsdagen! Bara lack- en kvar! Och lite till, en bil blir ju aldrig riktigt färdig.

SHRA: Umeå skulle ha sin årliga Hot Rod Show i början av maj. Det skulle bli lagom tyckte vår hjärte och anlitade kompis "McKan" för lackeringen

Tänk att antingen få visa upp den! Nu skulle kompisarna få se omken till varför man inte hakade på allt som var på gång. Lärarna skulle kanske förstå varför man inte kunde läxorna till 100 procent. Tjejerna förstår säkert varför jeansen alltid har varit oljiga...?

Och efter showen... en hel sommars körning med moppen som blev en streetracer! Showen blev för Holger en succé. Föräldrarna var nu naturligtvis mycket stolta över sin sons förhållanden då de såg reaktionerna runt bilen. De hade gjort rätt!

Såldes och började om

■ Efter utställningen och många ryggsäckningar var det dags. Beställning och sedan cruisin på man-bela sommaren, i gatorna bleka belysning! Mums!

Men igenom hände! På City-baren hängde gänget

och granskade karavanerna som löpte förbi fönstret, om och om igen. Ingen Holger.

Nästa kväll, ingen Holger. Och inte nästa hellet, och inte nästa

Vad hade här? Veckorna gick. Då dök Holger upp, i en -68 Charger! På väg till garaget för att skruva ned den i småbitar!

Gänget satte ostburgarna och Lorangan i halsen!

— Va fa... Tempesten! Var hanu Tempesten då?

— Jo... ja... jo

— Hanu smällt me den??

— Nä... jag sålde den efter utställningen... köpte den här i stället... ska skruva ned den och byta motor och...

Gänget gick in på City-baren igen. De behövde något starkare. Största paniksen och dubbel räksallad.

— Den där blir man inte klok på... sålde den!?

■ Holger lade in lägen och drog iväg till garaget. Han hade funnit liver utanför garaget alldeles svårt. Mekandet kunde han ju inte bara sluta med.

Oljelutsen, ivertn med att slita upp den nya prylen ur den plastförpackning och se om den passar. ljudet av Beach Boys ur den rasiga kassettin, klinget av fjönens ringnyckel tappad på golvet... allt detta och mycket mer därtill hade under dessa fyra år blivit en härlig vana.

Skulle det vara slut nu? Nej, Holger gillar visserligen att köra bil, men att bygga upp den från grunden gillar han mer.

Och har man dessutom vid sidan av Chargers köpt en -56 Ford(!) så finns nog inte mycket tid över för kryssande på stan.

Men vad gör det? Då man har fått tag i en ny vevaxel? □

PONTIAC ISTÄLLET FÖR PUCH

Detta är historien om 14-åringen som hoppade över 3-4 år av sitt liv.

Hoppade över moppe-tiden och började bygga bilar direkt. Köpte Pontiac Istället för Puch!

Av Anders "Bostic" Envall (text & bild)

Gänget satte ostburgarna i halsen! Holger sålde sin Pontiac Tempest, när den antligen var klar

Holger gillar visserligen att köra bil, men att bygga upp den från grunden är roligast. En 56:a Ford blir nästa projekt.

han sysslat med när han aldrig hakade på, lärarna varför läxorna inte gjorts till 100% och tjejerna varför jeansen och nagelbanden oftast hade svarta fläckar. Alla trodde nu att han resten av året skulle glida runt på Umeås gator, reta upp någon vid ett trafikljus och skrynkla asfalten. Men icke sa Nicke! Plötsligt dyker han upp med en risig Charger -68: a på väg till garaget för att skruva ned även den i A-4: a format och sedan sätta ihop den. Vad Janze drabbats av är varje bilbyggares mardröm, abstinens! Allt fungerar så länge man står på näsa i garaget, när allt är färdigt och bilen i

perfekt skick, går det inte att sätta sig i länsfåtöljen, lösa korsord eller bläddra bland TV-kanalerna. Att meka i bilar är minst lika beroendeframkallande, som vilken tung drog som helst. Bensin- och oljelukt, svärandet över en bult som rostet fast, trångt och verktyg som slinter för att rispa upp skinnnet på en knoge. Finns det egentligen någon färgkombination, som övertrumfar färskt blod blandat med olja och underredsmassa. För det mesta sårtvättas med ren bensin och man får bita ihop tänderna en stund. Du har aldrig upplevt smärta förrän du ligger under en bil och svetsar rost, gnist-

regnet yr kring huvudet och man känner hur smält gammal underredsmassa rinner efter handlederna och ibland även på mer vitala ställen. Den som inte fått i sig 40000 volt induktionsström rakt i veka livet när man hängt över en skärm och pysslat med elsystemet, vet inte vad en överraskning är. Få smakupplevelser övertrumfar när man skall suga bensin med en plastslang och drar in för mycket så man reflexmässigt sväljer. Smaken brukar stanna kvar i någon dag eller två. Samtidigt när allt detta händer har man stereon på där Elvis Presley och Jerry Lee Lewis bankar in 50-tals rock i öronen. Allt det där är vanebildande. Visst gillar bilbyggare att stjälta ett par varv på gatorna och annonsera ut vad de gjort. Men det brukar räcka med någon veckas körning så vet hela stan resultatet. Den riktige bilbyggaren säljer snart sitt verk eller långtidsparkerar i ett lämpligt garage. Därefter slängs lystna blickar på ett nytt objekt, helst något svårt och lurigt, så man får jaga reservdelar över hela världen och vänta i flera år innan premiärturen tas.

Jag känner en som höll på i tio år (10) i stort sett varenda kväll, helg och semester för att få sin Citroen Berliner 13 av förkrigsmodell i kördugligt skick. Han körde en månad under högsommar, sålde och hittade ett formidabelt lik av en T-Ford som sedan upptagit hans tid i minst lika många år. - Galen, kanske, men en sak är säker han har inte en susning om alla "skitsåpor" på TV, oavsett om de heter Robinson, Farmen, Baren eller något annat strunt. Däremot är han en levande uppslagsbok på allt som handlar om Berliner 13 och T-Fordar. Visst är det väl skönt att entusiaster finns? Hade vi inte haft sådana skulle inte Föreningen P 5 ha sett ut som den gör idag!

Text

Eilert Gezelius

Källa: BilSport Nr 6 1981

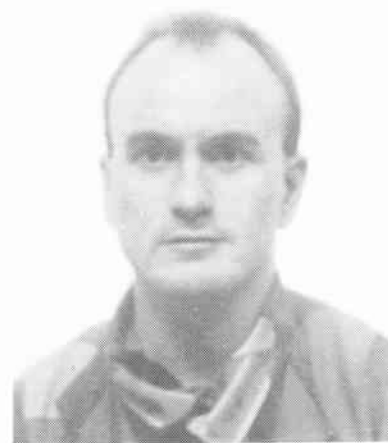
Rapport från skruvargruppen.

Tiden efter sommarens öppet-hållande har för en gångs skull varit relativt lugn för oss i "skruvargruppen". Lite småjobb med fordonen är det ju alltid men de stora mekardagarna har än så länge uteblivit. Största arbetet lades nog ner inför körningen med Pbv 301 som vi använde när vi på uppdrag körde Hans Majestät Konungen. Det var nog länge sedan som vagnen var så välputsad. Det var i alla fall ett gott syfte att göra i ordning vagnen i gott skick. Som vanligt läggs det ner mycken tid i att bevara reservdelar från fordon som nu skrotas, senast så var vi i Älvsbyn och plockade ihop delar till Ikv 91 och detta gjorde vi på plats inne i berget där delarna legat i många år. Ett jobb som också tog lite tid var att iordningsställa den Strv 103 C som skulle ställas som museievagn på en sk "Sampvagn", alltså en järnvägsvagn

som användes vid transport av stridsfordon. Hela ekipaget står nu i Karlsvik, Luleå vid järnvägs museet som kallas "Malmбанans vänner".

Tre nya fordon har också tillkommit; en Pvpjäsbandvagn 2062 och en Bärningsbandvagn, Bgbv 81 (Centurion-bärgaren). Bgbv 81 som vi har vid föreningen har aldrig används vid någon grundutbildning utan stått i förråd sedan leverans upp till Boden 1995.

Det tredje fordonet är en före detta Ikv 103, alltså en Pvrobotvagn 551. Just vår vagn är faktiskt en gammal P5 vagn som när den var Ikv 103 hade regnr: 865. Kanske någon i föreningen som känns vid denna vagn. Vagnen byggdes om från Ikv till 551:a 1984, registrerades i mitten av december 1986 och hade rullat strax under 9 mil innan vi fick den levererad till föreningen. Idag har den rullat

Anders Möller

den långa sträckan av drygt 10 mil! Utslaget på 15 år blir det 6,6 km/år!

Vi försöker också att fixa en ny kylare till vår Brockway bärgare. Lite svårt att hitta något som passar till en amerikansk lastbil från 1945 men skam den som ger sig.

Som sagt, det är inte förbjudet att titta in när det lyser på föreningen. Det är bara trevligt att det dyker upp folk när vi är där och framför allt glömmer vi i skruvargruppen att ringa runt till andra när vi är där och skruvar. Vissa gånger är vi där för en kopp kaffe andra gånger där för en hel helgs arbete.

Pbats besökshelg.

Inför detta årets besökshelg så insåg vi att det skulle bli svårt att genomföra en körning genom Boden stad som vi oftast försöker att göra. Det som gjorde att vi tog detta beslutet var flera faktorer bl.a att det var senare än vanligt och med tanke på att Boden ligger en bit norrut så vet man ju aldrig när snön börjar att falla. Inte läge att åka stridsfordon genom staden vid en upp-

visning om det är halkigt under "kättingen". Okey, vissa av våra vagnar kan ju alltid åka på lastväxlarflak en runda på stan!

På eftermiddagen fredag den 5:e så började vårt stora arbete att starta upp våra fordon, vissa med en lätt tryckning på startknappen, andra fick vi gulla lite extra med för att de skulle komma igång efter köruppehållet sedan förra året.

De soldater som bodde i kasern 5 fick sin nattsömn störd ett antal gånger innan de fordon som var tänkt att köras dit under fredagen stod på plats. Strv 101 kom lägligt på plats ca 0100 och den är ju inte känd för att ha band som är tysta som Bv 206'ans.

På lördag morgon var allt på plats och trots lite kyligt väder så kom det en hel del besökare

till regementsområdet. Det går ju inte att jämföra med de år vi hade stor show på ex-fältet men med tanke på att det är mycket färre soldater som utbildas nu för tiden så får vi vara nöjda. Kl 1400 så startade vår förbimarsch runt kaserngården och med tanke på att det rullade 32

fordon så går det åt en hel del folk till att vara förare och besättning, snart snudd på en batövning!

Slutsatsen är att vi även detta år drar till oss väldigt mycket folk som vill se vad det är för mystiska fordon och konstigt klädda människor som visas upp. Ännu

bättre blir det om regementet till nästa år genomför en riktig besöksdag för anhöriga och samtidigt öppet hus för allmänheten, då kommer det att bli som förr i tiden. Nästan.

Anders Möller

Bilder från besökshelgen

Foto Fredrik Nilsson

Fotografen själv fångad när kameran lämnades obevakad

Besök vid de sista skjutningarna med Strv T-55M i Finland.

Undertecknad fick ett telefonsamtal under hösten och då av en lumparpolare vid namn Anders Kämpe. Anders som är hårt engagerad i Stockholms pansarbefälsförening lade fram ett förslag om att jag plus en till skulle bli inbjuden till Finland och då besöka strv skjutningar som skulle gå av stapeln vid norra Europas största skjutfält, Rovajärvi.

Idén som jag tyckte var god gjorde att jag skulle ordna fram ett namn på en till som skulle vara med på denna tripp. Tid för detta = kort om tid! Efter att ha kollat runt med en del folk i

Vem behöver egentligen skjuta rök med det här utsläppet. Dessutom var vagnarna lätt att spåra vintertid efter de svarta spåren i snön

De svenska gästerna blev transporterade på MTLb för att kunna följa skjutningarna i terrängen.

närmsta kretsen så kunde till slut en svara att denne inte var låst med annat och denne var Mj Jan Johansson. Vi åkte på fredag kväll den 16 november kl 1900 från Boden och landade vid baracklägret kl 2400 finsk tid. In i vårt rum där det bara var att starta upp kaminen för att trycka

ut den minus 20 gradiga kylan. Innan vi gick och lade oss så hade vi sagt ja till att följande morgon åka med och titta på när ett artilleriförband skulle lossa från järnväg. De skjutande enheter som de hade var den av rysk modell bandgående haubitsen 2S1 med 122mm eld-

rör och dessutom två stycken med grövre kaliber. Efter denna lossning var det dags för frukost. Direkt efter frukosten så åkte vi för att se delar av den förövning som genomfördes inför eftermiddagens fördröjningsstrid med T-55M och T-72. Lunch. Nu bara 4 minusgrader och snöfall.

Vi gjorde uppsittning på MTLB-V och sedan bar det iväg med hela strvkompaniet mot den första försvarsställningen. Det tog inte lång tid innan fienden närmade sig och på gammalt hederligt sätt kommenderade kompani-chefen upp vagnarna i eldställning och genomförde med nedräkning samtidigt eldöppnande. 12 strv som samtidigt sköt skarp pil-ammunition är en häftig upplevelse. Efter striden i första ställningen. Bakåt till nästa och nästa och nästa. Hela

(Forts nästa sida)

Samlingen var total inför finska arméns sista skarpskjutning med T 55 vagnen. Någon ammunitionsbrist kunde inte Möller registrera. tiden sköts skarp ammunition!

Slutstriden stod vid en plats som hade naturlig läktare och här var längsta skjutavståndet omkring 2000m. Det längsta skjutavståndet för strv låg på ungefär 3000m men skjutning med pv-robot kunde genomföras på ännu längre avstånd.

Det fanns två stycken rälsmålbänor och de var lååånga. 1500m resp 1000m. De var av liknande typ som den nu ett år gamla "nya" rälsmålbanan på Tåme. På söndagen genomfördes den sista skjutningen med T-55M i alla fall i större förband och detta med en anfallsskjutning. I prin-

cip samma skjutning fast åt andra hållet. Nu fanns förutom de fem från S-holm och en från Hässleholm och vi från Boden även Brigadchefen för förbandet på plats. Plus ca 70 st till som åskådare. Jag och Janne hade bara tid att se första skjutmomentet innan anfallet fortsatte. Vi var tvungna att styra kosan mot Sverige och det gjorde vi "kungens kläder", via tomten i Rovaniemi och sedan hem till Boden.

Tack från oss två till Anders Kämpe och övriga med honom och ett lika stort tack till vår värd på plats, nuvarande majoren och strax överstelöjtnanten Pekka Tovera (chef finska pansarskolan) för att vi fick möjlighet att komma och se dessa avslutande Strv T-55M skjutningar. Nu får T-72'an ta över.

Anders Möller

Motoriserade trupper

För en tid sedan hittade jag en publikation kallad **Musketören Nr 9 1940**. Det var I 19 regements- och kamratskapstidning där redaktören hette 212 48/32 Fjällman. Det utgavs som officiell regementstidning och trycktes vid NSD i Boden. I julnumret den 15 december 1940 fanns följande redogörelse införd av löjtnanten **Sven Dimander**. Läs och njut av hur "motoriseringen" framskridit anno 1940.

Det nya kriget har hittills knappast bjudit på några direkt nya vapen. Avgörandena hittills ha träffats med insättandet av stridskrafter och vapen, vars existens man mycket väl kände till. Så var det både med flyget, pansarvapnet och minan. Endast dessa tre exempel tagna bland många andra visa dock att ett modernt vapen, som förbättrats och användes målmedvetet, kan åstadkomma mycket.

Minan fick sin finess i den

magnetiska minan, det från världskriget kända luftvapnet fullbordades till ett självständigt vapen med helt nya flygenskaper och med massinsats. Samma är förhållandet med pansarvapnet.

Det egentliga nya med pansarvapnet är att det i detta krig framträtt som ett helt självständigt vapen, som i nära samarbete med flyget eller med flyg tillhörande pansartruppernas självständiga strid. Tidigare har

Av Sven Dimander 1940

man betraktat stridsvagnar endast som ett hjälpmedel till infanteriet. I den svenska armén tillhör för övrigt pansarvapnet

(Forts nästa sida)

infanteriet och ingår organisatoriskt i två av våra infanteriregementen.

I såväl den ryska som den tyska taktiken framlade man redan tidigt tanken på att använda stridsvagnar för fjärrstrid utan direkt samarbete med infanteriet.

I den tyska armén drog man dock icke helt slutsatserna av denna princip utan vid t.ex kriget i Finland uppdelades i allmänhet de högre stridsvagnsförbanden på infanteriets underavdelningar. Trots detta blev även där pansaranfallen de avgörande, vilka till slut bröt den finska försvarskraften.

Vid de stora och snabba tyska segrarna i Polen och Frankrike fick pansarvapnet nästan hela äran av det snabba avgörandet. Där användes en ganska olikartad taktik, nämligen stora självständiga förband, som opererade på väldiga avstånd framför och vid sidan av de egna trupperna. Bekant är ju hurusom pansarförbanden nådde Warszawa flera dagar innan tyska trupper överhuvud taget hotade staden.

För ett land av Sveriges storlek är det givetvis omöjligt att tänka sig ett dylikt pansarvapen för massinsats. Även för oss är dock pansarvapnet av allra största betydelse. Icke minst försvaret mot moderna pansartrupper måste intressera oss. Med begreppet "Motortrupper" och "Pansartrupper" menas egentligen två huvudslag av stridande förband, nämligen motortrupper och biltransporterade trupper.

Med motortrupper eller motoriserade trupper avser man i allmänhet tre slags organiserade förband. De har samtliga

egna motorfordon för förflyttningen och dessa bilar, traktorer och så vidare ingår i den ständiga indelningen för förbandet ifråga.

1) Pansartrupper avser stridsvagnar, pansarbilar och dylika. Dessa åtföljs av följetrupp och artilleri för att förstärka eldkraften och för att taga

inga egna motorfordon utan får dylika, exempelvis ett ovan nämnt bilkompani, tillfälligt till förfogande för att underlätta en förflyttning.

Man talar även om mekaniska eller mekaniserade trupper. Därmed avses förband, där själva motorfordonet är stridsmedlet, till exempel stridsvagnar

Definitionsfrågan mellan pansartrupper, biltrupper, biltransporttrupp och mekaniserade förband var något annorlunda 1940 mot idag en pensionsålder senare. Denna gamla VW 1200 får symbolisera biltrupp, som utan att i sig förhånger besittning.

2) Biltrupp avser förband, som utan att i sig självt vara bepansrat, använder motorn för förflyttningen. Exempelvis Bilinfanteri, Pansarvärnskompani, Motoriserat artilleri och Luftvärnsartilleri. Motoriserat artilleri kan antingen vara bilburet, bildraget eller traktordraget. Bilburet artilleri transporterar på stora lastbilar såväl pjäser som lätta traktorer, vilka efter avlastning användas för förflyttningen i terräng. Traktordragna är i allmänhet kanoner av 10-15 cm kaliber samt haubitsar av 15-42 cm kaliber.

3) Biltransporttrupp, till exempel bilkompani, är terrängförband avsett för transport av förnödenheter och trupper. Biltransporterad trupp har

och artilleri på motorlavettage. Det största intresset knyter sig till stridsvagnar och pansarbilar, det är de förstnämnda som gjort den överraskande stora insatsen i det nu pågående kriget. Att resultatet kunnat bli så överväldigande beror för övrigt till stor del på att man underskattat vapnets möjligheter. Då tyskarna före polenkriget hade en stor pansarmanöver i Ostpresussen, meddelade en engelsk studiekommission hem att "Så går det inte till i krig" Men precis så har det gått till i det här kriget! Det är därför av största betydelse att vi gör oss förtrogna med detta nya vapen och dess motvapen.

Sven Dimander

Verksamhetsbilder ur P 5: s historia

Bosse Holmgren i Boden gjorde sin rekryt på P 5, sent 50-tal. Han har välvilligt ställt sitt album till förfogande. Ur dessa har jag valt ut ett antal bilder av bra klass.

Bosse känner vi bodensare bäst till som föreståndare för Esso-macken på Garnisonsgatan, den döptes senare om till Statoil.

Lätt amfibiestridsvagn 934

Den togs fram i ett provexemplar i forna Sovjetunionen 1975. Den ingick aldrig i deras väpnade styrkor och kan betecknas som en ren experimentvagn.

TEKNISK DATA

Vikt	17½ ton
Besättning	3 personer
Måttuppgifter.....	
Längd	9430 mm
Bredd	2250 mm
Höjd	3150 mm

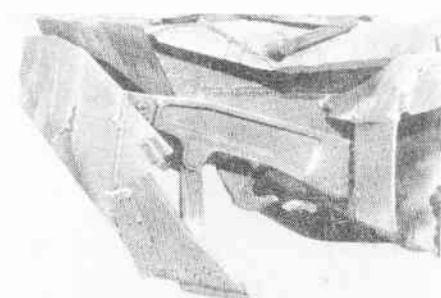
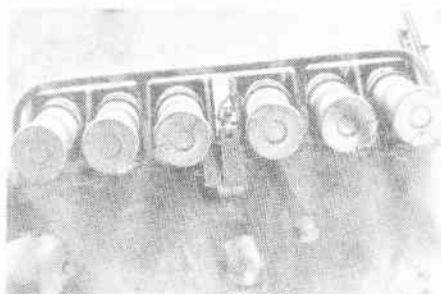
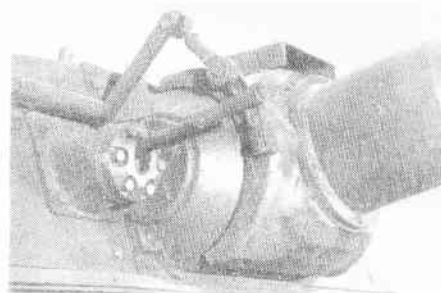
Beväpning: 10 cm räfflad kanon med 40 skott. 1 st kulspruta kaliber 7:62 med 2000 skott samt en Lvrobot typ Strelka.

Pansarskyddet klarade gevärskalibrig eld.

Motoreffekt	400 hkr
Maxhastighet	70 km/tim
Räckvidd landsväg	60 mil
Maxhastighet i vatten	10 km/tim

Motor och transmission fanns i vagnens bakre del.

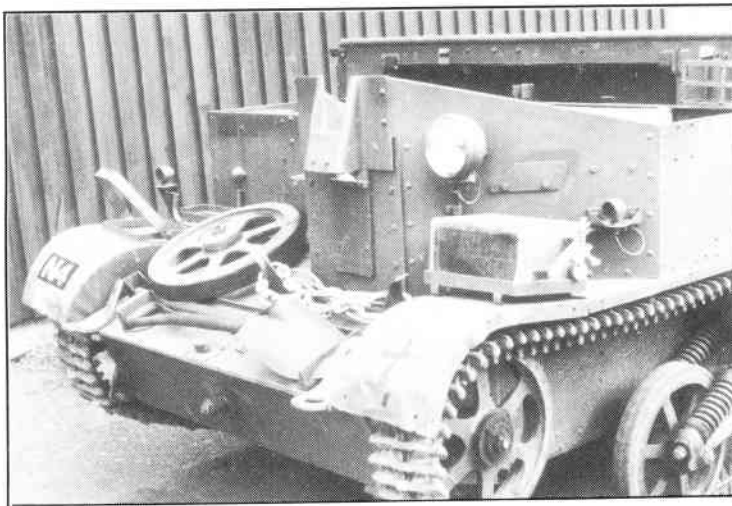
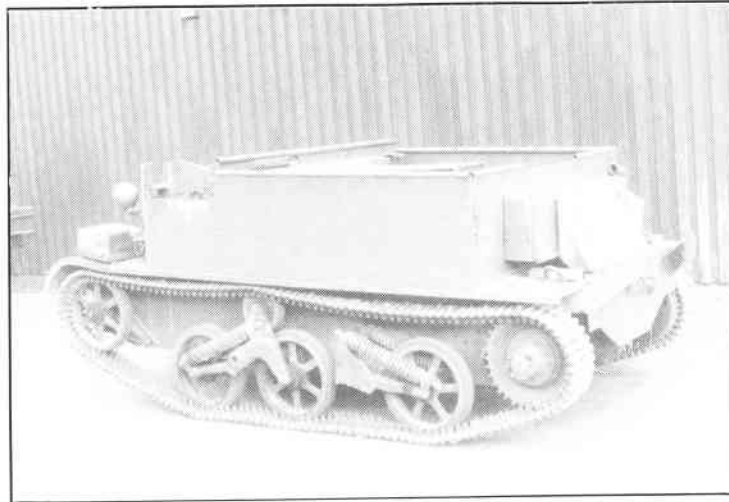
Beväpningen i roterbart torn. Laddning skedde mekaniskt med optisk avståndsmätning och vapenstabilisator. Kaross och torn var av lättmetall. Vagnen kunde luftlandsättas med fallskärm.

Semesterbilder i pansartecken...

Vår föreningsmedlem Lars Gyllenhaal har varit på en rekognosceringstur i Nordnorge under sommaren. Självfallet fanns kameran med och han bjuder här på ett urval bilder på det han lyckades hitta. Känner jag honom rätt torde det här inte vara någon engångsföreteelse. Vi tackar Lars för att P 5 Bladet fått tillgång till dessa bilder.

*Fransk stridsvagn
FT 17 från 1: a
Världskriget. Den
användes av
tyskarna under 2: a
världskriget på en
norsk ö. Notera i
bakgrunden en tysk
75 mm Pv-kanon.
Kan ses idag vid
Troms
försvarsmusem i
Setermoen.*

*Här några bilder
för vår "reno-
veringspersonal"
på den Universal
Carrier vi har i
Föreningen P 5
men som inte är
helt komplett.*

*När vår ordförande, Åke
Nyman, får syn på detta
tror jag han säger:
- Bygg om skrotet så den
blir i originalskick,
verkställ!*

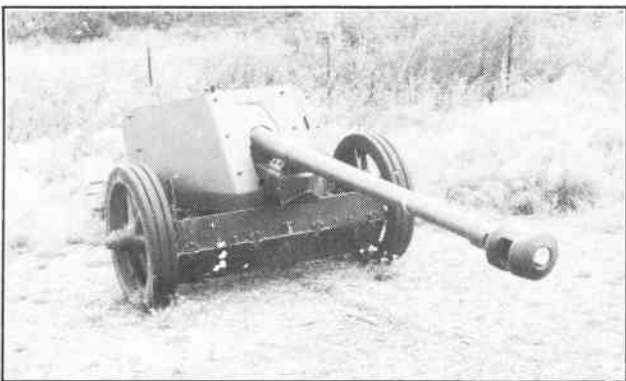
Stridsvagn m 24 Chaffee uppställd vid Troms försvarsmuseum, i Sätermoen

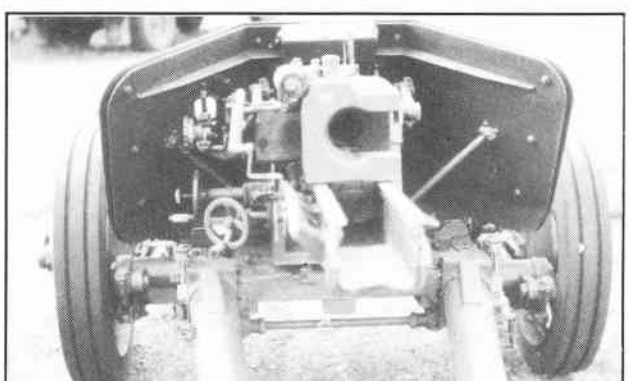
En brittisk Humber Scout car

M 3 Scout car. Till helt nyligen användes den av Norges hemvärnstrupper.

Tysk 75 mm PV-kanon uppställd i Sätermoen

Samma PV-kanon sedd från skyttens plats

P 5 garageområde tidigt 60-tal

